

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی ، برنامه و سرفصل دروس
دکتری رشته های فلسفه تعلیم و تربیت و برنامه ریزی درسی
با رشته فرعی تعلیم و تربیت اسلامی

کمیته تخصصی علوم تربیتی گروه علوم انسانی

مصوب بود و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۶۶/۷/۱۱

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی

دوره دکتری رشته های فلسفه تعلیم و تربیت و برنامه ریزی درسی
مصوب نود و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

گروه : علوم انسانی

کمیته : تخصصی علوم تربیتی

رشته : فلسفه تعلیم و تربیت و برنامه ریزی درسی

دوره : دکتری

شورای عالی برنامه ریزی در نود و ششمین جلسه مورخ ۱۱/۷/۷۷ بر اساس طرح دوره دکتری که توسط کمیته تخصصی علوم تربیتی گروه علوم انسانی شورای عالی برنامه ریزی تهیه شده و به تأیید این گروه رسیده است برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی ، برنامه ، سرفصل دروس) بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر میسازد :

ماده ۱- برنامه آموزشی دوره دکتری از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است .
الف : دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره میشوند .

ب : مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و بر اساس قوانین ، تأسیس میشوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشد .
ج : مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل میشوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند .

ماده ۲ : از تاریخ ۱۱/۷/۷۷ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه تعلیم و تربیت و برنامه ریزی درسی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ میشوند و دانشگاهها و مؤسسات

آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات میتواند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نماید .

ماده ۳- مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکتری رشته های فلسفه تعلیم و تربیت و برنامه ریزی درسی در فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ میشود .

رای صادره نود و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی
مورخ ۱۱/۷/۶۶

در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری رشته های فلسفه تعلیم و تربیت و برنامه ریزی درسی

۱) برنامه آموزشی دوره دکتری رشته های فلسفه تعلیم و تربیت و برنامه ریزی درسی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده بود با اکثریت آراء تصویب رسید
۲) برنامه آموزشی دوره دکتری رشته های فلسفه تعلیم و تربیت و برنامه ریزی درسی از تاریخ تصویب قابل اجرا است .

رای صادره و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۱/۷/۶۶ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری رشته های فلسفه تعلیم و تربیت و برنامه ریزی درسی صحیح است بعرض اجرا گذاشته شود .

دکتر محمد فرهادی

رئیس شورای عالی برنامه ریزی

رونوشت: به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ

میشود .

محمد محمد کاظم دائی

رئیس شورای عالی برنامه ریزی

نسخه ۶

فصل اول

بسم الله الرحمن الرحيم
مشخصات کلی
هدف :

هدف اصلی از تأسیس دوره دکتری رشته فلسفه تعلیم و تربیت و برنامه ریزی درسی با گرایش تعلیم و تربیت اسلامی بالا بردن سطح آموزش ، تدریس و پژوهش در جهت نیل به خودکفائی علمی در زمینه های مربوطه میباشد ، همچنین تربیت افرادی که ضمن درک اصول و مبانی تعلیم و تربیت بطور اعم و تعلیم و تربیت اسلامی بطور اخص نیازهای آموزشی و تحقیقاتی مراکز آموزشی کشور را تأمین نمایند .
شرایط پذیرش :

داوطلبان ورود به دوره دکتری رشته فلسفه تعلیم و تربیت با برنامه ریزی آموزشی از میان فارغ التحصیلان دوره کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) رشته های علوم تربیتی و روانشناسی که سه سال سابقه آموزشی در دانشگاه یا مراکز تربیتی داشته باشند انتخاب می گردند . داوطلبان ورود باین دوره علاوه بر دارا بودن - شرایط عمومی و اختصاصی تعیین شده در آئین نامه دوره دکتری باید شرایط زیر را نیز احراز نمایند .

الف : موفقیت در آزمون تخصص در رشته مربوطه فلسفه تعلیم و تربیت یا برنامه ریزی درسی (که از منابع ذیل بعمل می آید :

۱- روانشناسی تربیتی (کتابهای : دکتر زهره سرمد - دکتر علی اکبر سیف -

دکتر علی شریعتمداری - کرانباخ)

۲- تعلیم و تربیت اسلامی (در زمینه - اهداف - روشها - فلسفه تربیت - دیدگاهها - مقاطع - معلم - ارزیابی) منابع : روشهای تربیتی اسلام ترجمه آقای مهدی جعفری ، تعلیم و تربیت اسلامی تألیف دکتر علی شریعتمداری ، فلسفه تربیتی اسلام ترجمه آقای سید فلا میراض سعیدی .

۳- تاریخ تعلیم و تربیت (مریمان بزرگ ترجمه دکتر شکوهی - تاریخ فلسفه تربیتی جلد اول و دوم ترجمه آقای فیاض

۴- اصول و فلسفه تعلیم و تربیت (اصول فلسفه تعلیم و تربیت تألیف دکتر شریعتمداری و آشنائی با فلسفه آموزش و پرورش ترجمه بازرگان)

۵- برنامه ریزی (کتابهای - برنامه ریزی آموزش تألیف دکتر فیوضات ، برنامه ریزی درسی تألیف دکتر شریعتمداری و مقدمات برنامه ریزی آموزش تألیف دکتر پرویند)

ب : موفقیت در آزمون زبان انگلیسی (امتحان زبان انگلیسی در حد استفاده از متون علمی بحمل خواهد آمد) .

ج : موفقیت در آزمون زبان عربی (امتحان عربی - آشنائی با زبان عربی لاقفل در حد جلد ۱ و ۲ کتاب عربی آسان خواهد بود) .

مرحله آموزشی :

در رشته علوم تربیتی دانشجوی موظف است ۳۰ واحد درس را حداقل در چهار نیمسال و حداکثر در شش نیمسال تحصیلی بگذراند . پس از گذراندن دروس ، دانشجوی باید در امتحان جامع شرکت کند تا تبحر نسبی او در رشته معلوم گردد . امتحان جامع علی الاصول یکبار و در مواردی که استادان را هنگام ضروری تشخیص دهند دوبار در مورد یک دانشجوی انجام میشود .

مرحله پژوهشی :

دانشجو پس از گذراندن امتحان جامع و یا راهنمائی استادان موضوع رساله خود را انتخاب مینماید . دانشجوی میتواند رساله دکتری را حداقل در یکسال و حداکثر در دو سال تهیه و برای دفاع در اختیار استادان را هنگام قرار دهد . رساله باید از لحاظ موضوع و مسئله دارای خصوصیت تازگی علمی باشد . و دانشجوی پژوهشی اصیل در رشته تحصیلی خود انجام دهد و نتیجه تحقیق او افزودن آراء بر معلومات موجود در رشته باشد .

کمیته راهنما :

هر دانشجوی پس از موفقیت در امتحان ورودی ، مراحل آموزشی و پژوهشی بالا را زیر نظر کمیته راهنما " (مرکب از استادان رشته اصول و فلسفه تعلیم و تربیت ، برنامه ریزی و تعلیم و تربیت اسلامی) خواهد گذراند و وظایف کمیته راهنما ، با موافقت گروه آموزشی هدایت دانشجویان در دوره دکتری خواهد بود .

الف : دروس تخصصی دوره دکتری رشته فلسفه تعلیم و تربیت

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		شناختن زیاده‌ی دروس
			جمع	نظری/عملی	
۱	مکتبهای فلسفی و آراء تربیتی (۱)	۲	۳۴	۳۴	-
۲	مکتبهای فلسفی و آراء تربیتی (۲)	۲	۳۴	۳۴	-
۳	تاریخ اندیشه های تربیتی غرب	۲	۳۴	۳۴	-
۴	میهن‌بان بزرگ	۲	۳۴	۳۴	-
۵	فلسفه تربیتی اسلام	۲	۳۴	۳۴	-
دروس تخصصی رشته برنامه ریزی درسی (رشته فرعی)					
۶	برنامه ریزی درسی	۲	۳۴	۳۴	-
۷	اقتصاد و تعلیم و تربیت	۲	۳۴	۳۴	-
۸	برنامه ریزی آموزش متوسطه	۲	۳۴	۳۴	-
					
جمع		۱۶	۲۷۲	۲۷۲	-

ب: دروس تخصصی دوره دکتری رشته برنامه ریزی آموزشی - درسی

کد درس	نام درس	تعداد			پیش‌نیاز/بازمانده درس
		واحد	جمع	نظری/عملی	
۹	برنامه ریزی درسی (۱)	۲	۳۴	۳۴	-
۱۰	برنامه ریزی درسی (۲)	۲	۳۴	۳۴	-
۱۱	اقتصاد و تعلیم و تربیت	۲	۳۴	۳۴	-
۱۲	برنامه ریزی آموزش ابتدائی	۲	۳۴	۳۴	-
۱۳	برنامه ریزی آموزش متوسطه	۲	۳۴	۳۴	-
دروس تخصصی، رشته/ فلسفه تعلیم و تربیت (رشته فرعی)					
۱۴	مکتبهای فلسفی و آراء تربیتی *	۲	۳۴	۳۴	-
۱۵	مربیان بزرگ	۲	۳۴	۳۴	-
۱۶	تاریخ اندیشه های تربیتی غرب	۲	۳۴	۳۴	-
جمع		۱۶	۶۷۲	۶۷۲	-

* سرفصل دروس (۱ و ۲) به اختصار در این درس ارائه خواهد شد.

ج: دروس مشترك: دوره دکتری رشته های فلسفه تعلیم و تربیت، برنامه ریزی آموزشی

کد درس	نام درس	تعداد			پیشنیاز یا ارائه درس
		واحد	جمع	ساعت	
		نظری	علمی	جمع	
۱۷	روشهای تحقیق	۲	۳۴	۳۴	
۱۸	روشهای آماری	۲	۳۴	۳۴	
۱۹	نظریه یادگیری و روشهای تدريس	۲	۳۴	۳۴	
۲۰	مبانی نظری مدیریت آموزشی	۲	۳۴	۳۴	
جمع		۸	۱۳۶	۱۳۶	-

د: دروس رشته فرعی تعلیم و تربیت اسلام: دوره دکتری رشته های فلسفه تعلیم و تربیت و برنامه ریزی آموزشی

کد درس	نام درس	تعداد			پیشنیاز یا زمان ارائه درس
		واحد	جمع	ساعت	
		نظری	علمی	جمع	
۲۱	تربیت روایات: بخش اول نهج البلاغه	۲	۳۴	۳۴	-
۲۴	تربیت روایات معصومین: بخش دوم	۲	۳۴	۳۴	-
۲۲	تربیت در قرآن مجید	۲	۳۴	۳۴	-
جمع		۶	۱۰۲	۱۰۲	-

مکتبهای فلسفی و آراء تربیتی (۱)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیناز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

فلسفه تعلیم و تربیت ، متافیزیک و تعلیم و تربیت ، بحث المعرفة و تعلیم و تربیت ،
ارزش شناسی و تعلیم و تربیت ، زیبا شناسی و تعلیم و تربیت ، فلسفه در آمد رساله
کاربرد فلسفه در برخورد با تعلیم و تربیت و تدوین سیاست گذاری در تعلیم و تربیت

منابع :

Arnold A. Giese your Philosophy of Education

:What is it ?

California Goodyear publishing Co ,1981.

مکتبهای فلسفی و آراء تربیتی (۲)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

فلسفه آزمایشی ، فلسفه و شناخت از نظر آیر ، فلسفه
 توماس اکناس و تعلیم و تربیت ، اید آلیسم و تعلیم و تربیت
 رئالیسم و تعلیم و تربیت ، رئالیسم کلاسیک و تعلیم و تربیت ،
 تعلیم و تربیت جوانان در مسیحیت ، اگسیتانسیالیسم
 و تعلیم و تربیت ، پراگماتیسم و تعلیم و تربیت ، فلسفه
 تحلیلی و تعلیم و تربیت ، زبانشناسی فلسفی و تعلیم و
 تربیت ، رابطه تئوری و عملی

منابع :

- 1- Hobert W. Burns and other's . philosophy of Education N.Y. ,
 The Ronald press co., 1902

تاریخ اندیشه های تربیتی غرب

۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

فرهنگهای اولیه، بهنجاریات تاریخ - مراحل نخستین تمدن، زندگی و تعلیم و تربیت
در فرهنگهای گذشته و کلاسیک، تعلیم و تربیت عبرانی، تعلیم و تربیت در میان
یونانیان، تعلیم و تربیت در میان رومیها، تعلیم و تربیت در میان مسیحیان نخستین،
زندگی و تربیت در رنسانس و عصر روشنگری، زندگی و تعلیم و تربیت در دوران جدید، دوره
تجدید حیات علمی و ادبی، دوره اصلاح، رئالیسم در قرن ۱۷ و واقع گرایی،
تعلیم و تربیت اروپا در عصر عقل، تعلیم و تربیت اروپا در قرن ۱۹ - تعلیم و تربیت
در آمریکا - در قرن ۱۹ - تعلیم و تربیت در قرن بیستم

منابع :

S.E. Frost, Historical & Philosophical Foundations
of Western Education, Ohio Charles, E. Merrill
Books, Inc 1966.

مربیان بزرگ

۴

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

عقاید فیلسوفان یونان ، افلاطون ، ارسطو ...
عقاید " رومی ، کوئین تلیسن ، اگوستین قدیس ، روش مدرسی اسکولاستیک
، توماس کوئتیا س قدیس

انسان گرایان ورنسانس عقاید اهل یسوع — کومینوس
عقاید علمای اروپائی لاک ، روسو ، کانت ، پستالوزی ، فروبل ، هربارت ، رزومینی ،
عقاید علمای امریکائی ، دیوئی

مربیان اسلام — امام محمد فخرائی ، خواجه نصیرالدین طوسی ، سید بن
طاوس (کتاب کشف المحجبه لثمره المحجبه)

منابع :

Curitis & Boulwood, A Short History of

Educational Ideas, 1975.

تعداد واحد : ۲

دوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل د روس : (۳۴ ساعت)

— مفاهیم تربیت و رشد د را اسلام ، آغا زو فرجام آن — کیفیت سیروسیرنهائی

— خطوط کلی نظام د ربیتی اسلام

— اهداف و مقاصد تربیت (اهداف شخص — اجتماعی — فرهنگی ، سیاسی ، اقتصادی)

— اصول و مبانی تربیت اسلامی — ویژگی ها و اختصاصات — نقطه تلاقی ها و تفاوتها

با مکاتب بزرگ تربیتی

— تربیت پذیری انسان ، جبر و اختیار — حدود اختیار — موجدات و امکانات — برای

تربیت

— طبیعت انسان ، بنیای فطری ، زمینه های خیر و شر ، مسئولیت و تعهد

— روشها ، فنون ، مهارت های لازم برای تربیت ، آموزش ، پرورش ، بازپروری

— تعهدات و مسئولیتهای مربی ، معلم ، فلسفه کار معلم ، هدایت ، نظارت ، ولایت

— محرک های جهت دهنده و بازدارنده د تربیت ، تشویق و تنبیه ، تحریض و ترغیب

، ملامت و توبیخ

— فلسفه ارزیابی و امتحان ، شیوه ها و فنون ، زمینه های آزمایش ، دامنه آن

— فلسفه اجتماعی — انسانی تربیت د را اسلام ، مبانی فکری آن

منابع :

۱ — منابع اصلی :

تعلیم و تربیت اسلامی — دکتر شریعتمداری

انسان در قرآن — شهید مطهری
روش تربیتی اسلام — محمد قطب
سرنوشت از دیدگاه قرآن — آقای سبحانی

۲- منابع فرعی :

اصول التربیه الاسلامیه عبد الرحمن
اصول التربیه الاسلامیه سعید اسمعیل علی
النظام التربوی فی الاسلام — نظام تربیتی اسلام
قریشی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

تهیه و تدوین برنامه

ابعاد نظری برنامه ، اصول تدوین برنامه ، طرح ریزی برنامه ، بعد انسانی
مدلهای تهیه برنامه ، هدفهای تربیتی ، مطالعه نیازها ، سازماندهی و اجرای
برنامه ، استراتژی های آموزشی ، ارزیابی آموزش با ارزیابی برنامه ، مسائل تدوین
برنامه ، محصول برنامه

منابع :

Peter F. oliva, Developing the Curriculum,

Boston, Brown, & Co. , 1982.

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیناز :

هدف :

سرفصل دوس : (۳۴ ساعت)

اقتصاد و تعلیم و تربیت ، مفاهیم درآمد ملی ، عرضه و تقاضا
تولید (کار ، سرمایه) ، تحلیل هزینه و منفعت
Cost- Benifil Analysis
سرمایه گذاری در تعلیم و تربیت ، رشد اقتصادی (مدلها)
نتایج تغییرات اقتصادی در تعلیم و تربیت ، فشارهای تغییر اقتصادی
تغییرات تکنیکی و نتایج آن در تعلیم و تربیت
— مدلهای انتخاب نوع " جریان " تعلیم و تربیت — مدل فرانسوی ، مدل دانشگاهها
و مدارس " اسکا تلندی "

منابع :

Rogers & Ruchlin, Economics and Education, 1972.

Halsey , J. F. floud & Arnold Anderson, Education,

Economy & Society.

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

آموزش متوسطه ، مدرسه راهنمایی ، مسافیل موجود در آموزش متوسطه ، نوآوریها
 در آموزش متوسطه ، مطالعه نیاز دانش آموزان ، گزینش محتوا و هدفهای آموزشی ،
 فنون آموزشی ، تهیه واحد درسی و طرح درس ، ارزیابی پیشرفت تحصیلی شاگرد ،
 پرونده شاگردان متوسطه ، افراد تیزهوش ، افراد عقب مانده ، مسائل شاگردان
 در خواندن معلمان مدرسه متوسطه ،

منابع :

Tom V. Sanage & David G. Armstrong., Secondary

Education, N.Y, Macmillan Publishing , Co. 1983.

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- مبانی تاریخی و فلسفی برنامه ، مبانی روانشناسی برنامه ،
- عوامل اجتماعی و فرهنگی موثر در برنامه ، موضوع درسی ، طرح برنامه
- ارزیابی برنامه ، تغییر برنامه ، آغاز برنامه ها ، شرکت کنندگان در تغییر برنامه .

منابع :

Ronald C. Doll, Curriculum Improvement, Boston,

Allyn & Bacon, Inc. 1982.

برنامه ریزی درسی (۳)

۱۰

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

طرح‌ریزی برنامه ها ، جریانها و نقش‌ها در طرح‌ریزی برنامه ، اطلاعات لازم در
طرح ریزی برنامه ها ، هدفها و مقاصد تربیتی ، انتخاب طرحهای مناسب در
برنامه ریزی ، اجرای برنامه های آموزشی ، ارزیابی برنامه ، طرح‌ریزی
برنامه و آینده .

منابع :

Galen Saylor and others, Curriculum Planning,

New York, Holt Rinehart & Winston, 1981.

اقتصاد تعلیم و تربیت *

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دوس : (۳۴ ساعت)

اقتصاد و تعلیم و تربیت ، مفاهیم درآمد ملی ، عرضه و تقاضا
تولید (کار ، سرمایه) ، تحلیل هزینه و منفعت
Cost- Benifil Analysis
سرمایه گذاری در تعلیم و تربیت ، رشد اقتصادی (مدلها)
نتایج تغییرات اقتصادی در تعلیم و تربیت ، فشارهای تغییر اقتصاد
تغییرات تکنیکی و نتایج آن در تعلیم و تربیت
— مدل های انتخاب نوع " جریان " تعلیم و تربیت — مدل فرانسوی ، مدل دانشگاهها
و مدارس " اسکاتلندی "

منابع :

Rogers & Ruchlin, Economics and Education, 1972.

Halsey , J. F. floud & Arnold Anderson, Education,

Economy & Society.

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ۱- مقدمات برنامه ریزی آموزشی و درسی ۲- اصول برنامه ریزی

آموزش و درسی

هدف : بررسی و مطالعه الگوهای متفاوت برنامه ریزی آموزشی در مقطع

ابتدائی با توجه به برنامه ریزی فعلی و فصلی در ایران و مسائل

و مشکلات مربوط به آنها *

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

نی

توضیح مختصری در ماهیت برنامه ریزی آموزشی درسی بخصوص در سطح ابتدائی

در گذشته و حال ایران ، فلسفه اهداف روشها ، بررسی امکانات آموزشی بررسی
محتوی کتب درسی ، ارزشیابی کلی از برنامه های آموزشی و درسی در مقطع ابتدائی ،
اصول و معیارهای کلی در برنامه ریزیها ، خدمات عملی طرح ریزی برنامه های درسی
جدید - بحث پیرامون عناصر کلیدی در طرح برنامه ریزیهای جدید درسی ، بررسی
مسائل اجتماعی و فرهنگی در این رابطه ، بحث پیرامون برنامه ریزیهای محتسوی
دروس ریاضیات ، آموزش علوم ، آموزش علوم اجتماعی ، آموزش بهداشت ، تربیت
بدنی ، زبانهای خارجی ، هنر و خواندنیهای مناسب در این موارد - بررسی
مسائل و مشکلات در این رابطه و ارزشیابی *

محتوای آموزشی کودکان ، رشد زبان در کودکان و نظریه های مختلف ،
نوآوری و خلاقیت در میان کودکان ، یادگیری در کودکان

1 -Curriculum Planning, A New Approach, Gelen Hass,
1977, 2nd Ed.

2-New Design For the Elementary School Curriculum,
Michaelis & Gross man Scott, 1976.

برنامه‌ریزی آموزش متوسطه

۳۳

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

آموزش متوسطه ، مدرسه راهنمایی ، مسائل موجود در آموزش متوسطه ، نوآوریها
در آموزش متوسطه ، مطالعه نیاز دانش آموزان ، گزینش محتوا و هدفهای آموزشی ،
فنون آموزشی ، تهیه واحد درسی و طرح درس ، ارزیابی پیشرفت تحصیلی شاگرد ،
پرورده شاگردان متوسطه ، افراد تیزهوش و افراد عقب مانده ، مسائل شاگردان
در یونان ، مدل‌های مدرسه متوسطه ، نیازهای اجتماعی - ارتباط آموزش متوسطه
با آموزش عالی

منابع :

Tom V. Sanage & David G. Armstrong. , Secondary

Education, N.Y, Macmillan Publishing , Co. 1983.

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

- فلسفه و تعلیم و تربیت ، متافیزیک و تعلیم و تربیت ، بحث المعروف و تعلیم و تربیت
- ارزش شناسی و تعلیم و تربیت ، زیبایی شناسی و تعلیم و تربیت ، فلسفه تربیتی و
- فیلسوفان تربیتی مکاتب مختلف (ناید ایسم و تعلیم و تربیت) ، رئالیسم و تعلیم و تربیت
- اگززیستانسیالیسم و تعلیم و تربیت ، پراگماتیسم و تعلیم و تربیت ، فلسفه تحلیلی و تعلیم و
- تربیت ، ماتریالیسم و تعلیم و تربیت ، اسلام و تعلیم و تربیت

1-Arnold A. Griese, your philosophy of Education
What is it?

California Goodyear publishing Co., 1981.

2-Hobert W. Burns & others, philosophy of Education
 N.Y., the Ronald press Co., 1962.

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشیناز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

عقاید فیلسوفان یونان ، اگلاطون ، ارسطو ...
عقاید " رومی ، کوئین تاین ، اگوستین قدیس ، روش مدرسی اسکولاستیک
، توماس کوئیناس قدیس
انسان گرایان ورنسانس عقاید اهل یسوع - کومینوس .
عقاید علمای اروپائی لاک ، روسو ، کانت ، پستالوزی ، فروبل ، هربارت ، رزومینی ،
عقاید علمای امریکائی ، دیوئی

منابع :

A/ Curitis & Boulwood, A Short History OF

Educational Ideas, 1975.

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

فرهنگها و آداب پیش از تاریخ - مراحل نخستین تمدن ، زندگی و تعلیم و تربیت
 در فرهنگهای گذشته و کلاسیک ، تعلیم و تربیت عبرانی ، تعلیم و تربیت در میان
 یونانیان ، تعلیم و تربیت در میان رومیها ، تعلیم و تربیت در میان مسیحیان نخستین ،
 زندگی و تربیت در قرون وسطی ، زندگی و تعلیم و تربیت در دنیاى جدید - دوره
 تجدید حیات علمی و ادبی - دوره اصلاح ، رئالیسم در قرن ۱۷ و واقع گرایی ،
 تعلیم و تربیت اروپا در عصر عقل ، تعلیم و تربیت اروپا در قرن ۱۹ - تعلیم و تربیت
 در آمریکا - در قرن ۱۹ - تعلیم و تربیت در قرن بیستم

منابع :

S.E. Frost, Historical & Philosophical Foundations
 of Western Education, Ohio Charles, E. Merrill
 Books, Inc 1966.

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف : آشنائی و اجرای روشهای مختلف تحقیق در مسائل اجتماعی بطور اعم و مسائل تربیتی بطور اخص.

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

— مراحل تحقیق — مسئله ، جمع آوری اطلاعات (تجربیات شخصی ، نظریات دیگران ، مشاهده و آزمایش ، خلاقیت) فرضیه ، فرضیه سازی ، خصوصیات فرضیه (توافق سادگی ، صرفه جویی ۰۰۰) انتخاب فرضیه ، روشهای بررسی فرضیه (مطالعه موردی روشهای آزمایش ، استفاده از آمار ، مشاهده ۰۰۰) تئوری ، قانون — انواع تحقیق (تاریخی ، تجربی ، توصیفی) تحلیلهای آماری (همبستگیها ، احتمالات ، تحلیل واریانس ، تحلیل عوامل ، رگرسیون ، تحلیل نتایج گزارش تحقیق

منابع :

1-Research in Education, John Best, 1959.

2-Research in Education, Tuckman.

3-Foundation of Behavioril Research F. Kerlinger, 1973.

منابع فرعی :

صفحه ۴۹۰ — ۵۰۸ کتاب فلسفه دکتر علی شریعتمداری از انتشارات ،

جهاد دانشگاهی سال ۱۳۶۴

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

- ۱- آشنائی با مفاهیم اساسی علم آمار
- ۲- آشنائی با کاربرد آمار توصیفی و استنباطی در تعلیم و تربیت
- ۳- هدایت تحقیق از تحلیلهای آماری

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

ضرورت آمار در تحقیق علمی ، داده های آزمایشی و انواع آن
شمارش ، طبقه بندی ، اصول اندازه گیری ، انواع اندازه گیری
مربوطی برآمار ، معیارهای گرایش مرکزی ، همبستگی خطی ، همبستگی ، مفهوم
و شاخص همبستگی ساده و چند جانبه ، شاخصهای پراکندگی ، دامنه ، چارک ،
انحراف معیار ، خطای طبقه بندی ، ترکیب انحراف معیار
احتمالات و الگوهای آماری ، رگرسیون ، تحلیل عوامل
توزیع دو جمله ، نمونه برداری و برآورد آماری ، روشهای محاسبه اطمینان

منابع :

- ۱- مرتضی نصفت ، اصول و روشهای آماری
- ۲- جین کلاس چولین استایس "آمار توصیفی در روانشناسی و علوم تربیتی"
ترجمه جمال عابدی

تعداد واحد : ۲

دوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

تحقیق اجتماعی بعنوان يك مدل در تدریس علوم اجتماعی •

- تدوین مفاهیم مدل استقرائی

- مدل تحقیق در علوم زیستی

- مدل آموزشی از نظریه

- " " از نظر کارل را جرز (انسان گرایان)

- خلاقیت و آموزش

- مدل آموزش از نظر اسکینر

- مدلهای آموزشی و تهیه برنامه

منابع :

Bruce Joyce & Marsha Well, Models of Teaching,

1982.

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دوس : (۳۴ ساعت)

- ۱- تفکر انتقادی در تعلیم و تربیت
 - ۲- ذهن فلسفی در مدیریت آموزشی
 - ۳- ذهن فلسفی در برخورد با مسائل گوناگون
 - ۴- ذهن فلسفی و روابط انسانی
 - ۵- " " در میان مدیران مدارس
 - ۶- روح علمی در مدیریت آموزشی
 - ۷- " " در پیوند دادن مهارتها و معلومات در مدیریت آموزشی
- با وظایف و مسئولیت‌های مدیران

منابع:

Orin B. Graff, Competence pattern in Educational Administration, 1958.

Philip G. Smith, philosophic Mindedness in Educational Administration, 1956.

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- آفرینش پدیده ها - جهان هستی - انسان در جهان - فلسفه آفرینش جهان و انسان
- انسان از دیدگاه نهج البلاغه - نقاط ضعف و قدرت انسان ، امکانات و مؤیدات
- عوامل رشد و تکامل (عبادت ، تزکیه ، تقوا ، ریاضت های مذهبی ، صبر در شدائد
- بلایا و امتحانات ، دامنه آن ، صبر و تحمل آن
- اهمیت تربیت ، برای حیات فردی و اجتماعی ، وظایف والدین و مربیان ، مسئولیت حکومت
- موانع رشد و تکامل انسان : گناه و آلودگی ، معاشرت های ناصواب ، غفلت ها ، علل هلاکت اهم
- سازندگی های اولیه ، ایجاد انس و عادت ، بازسازی ها
- صفات نیکو پرورش یافتگان (متقین) ابعاد وجودی آنها ، ویژگی های جسمی ، روانی و عاطفی
- خواستارهای معلم و مربی (وصایا) - رهنمود ها ، تبشیرها و اندرزها
- فلسفه کارمربی - ارسال رسل - اهداف و مقاصد آن
- انسان و سنن آفرینش - تطابق با سنن - رمزینقا و جاودانگی ...
- تربیت و سیاست - توقعات سیاسی ، ویژگیهای حاکم و مسئولان ، سازندگی های درآنان

منابع:

- ترجمه نهج البلاغه ۳ جلد زیر نظر آقای مکسسام
- سیری در نهج البلاغه شهید مطهری
- راه و روش تربیت از دیدگاه امام علی (ع) ترجمه رادمیش
- تفسیر نهج البلاغه آقای محمد تقی جعفری

تعداد واحد : ۲

دوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

— دیدگاه درباره آفرینش و هستی — دیده ها — حکمت آفرینش — سیروفرجام آفرینش

— مسأله زندگی و حیات — گیاهان و جانوران — سنن الهیه

— آفرینش انسان — ساخت و ابعاد وجودی او — مبسای فطری

— جنبه های ضعف و قدرت انسان ، نیازها ، گرایش ها

— جنبه های درونی انسان (فطرت ، غریزه ، نفس ، وجدان ، عقل ، ...)

— ارزش وجودی انسان ، ظرفیت ها ، قابلیت ها

— آزادی و اختیار ، انتخابگری انسان — حدود آزادی و اختیار — عوامل حرکت

آفرین

— انسان ، تعهد ، مسئولیت ، تکلیف ، بازخواست ، کیفروپاداش

— انسان و آفریدگار ، آفریدگار و انسان ، مسأله مالکیت انسان ، اقامه و احیاء ،

رازقییت ...

— مصائب ، ابتلاآت ، بلایا ، امتحان — سازندگی ها

— تربیت پذیری انسان — اسوه ها ، تحول و تکامل انسان — راه های رشد

— موانع تکامل

— سیرنهائی انسان — زندگی آن جهانی — مقاصد غائیسی تربیت — امکانات

و مویدات برای سیرنهائی

— صفات تربیت شده ها ، ایمان آورده ها ، مومنان ، متقین

منابع:

۱- منابع اصلی:

- قرآن — ترجمه آقای مهدی الهی قمشه ای
- مبانی انسان شناسی در قرآن آقای نصر
- سیمای انسان کامل در قرآن آقای جعفر سبحانی
- تفسیر المیزان علامه طباطبائی

۲- منابع فرعی:

- الاسلام — محمد فرید وجدی
- انسان در قرآن دکتر احمد بهشتی
- آفرینش انسان آقای محمد تقی جعفری
- خدا و انسان در قرآن — ترجمه آقای آرام

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- آغاز تربیت ، مقدمات لازم الاجرا - انتخاب همسر ، زنا شوئی ، حمل و ...
- حقوق کودکان (پذیرش ، احترام ، تسمیه ، تغذیه ، آموزش ، پرورش ، کنترل و ...) و تعهد والدین - مردم - دولت در این زمینه
- توصیه ها به تربیت ، وظایف و مسئولیت ها ، حدود وظایف ، دامنه تربیت
- مراحل تربیت ، بعد حقوقی آن برای فرزندان ، دامنه آن
- محتوای تربیت ، محتوای رسمی و غیر رسمی ، مستقیم و غیر مستقیم ، تکیه محتوا ، حد محتوا ، شرایط و مقتضیات زمان
- روشها و فنون تربیت ، در آموزش ، در سازندگی ، در بازپروری ، تشویق و تنبیه ...
- معلم و مربی ، ویژگیها و شرایط آنان ، حدود مسئولیت ها و وظایف ، اختیارات معلم ، ارزش شغل آنان ، مساله زندگی و اسوه بودن معلم
- تربیت و زندگی ، سازندگی ، مادر رابطه خود و دیگران ، در رابطه با واقعیت ها
- حکومت و تربیت - مسئولیت زما مداران ، حدود اختیارات آنان - جنبه های اجرایی
- امتحان ، شیوه های شناخت ، ملاک ها و معیارها برای شناخت ، فنون با زپروری
- نمونه ها و اسوه های از تربیت اسلامی

منابع:

- ترجمه تحف العقول - ابن شعبه
- مكارم اخلاق طبرسی
- اصول کافی
- حقائق (ترجمه محجة البيضاء)
- ترجمه الحياه ۲ جلد آقا يان حكيمى ها
- صحيفه سجاديه - على انصارى

منابع:

- ترجمه تحف العقول - ابن شعبه
- مكارم اخلاق طبرسی
- اصول کافی
- حقائق (ترجمه محجة البيضاء)
- ترجمه الحياه ۲ جلد آقايان حكيمى ها
- صحيفه سجاديه - على انصارى

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳۲/۲۶۶۲

بسم الله

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی مؤسسه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
 - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
 - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها تا سقف دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
 - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در جدول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
 - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
 - ب: در سبب‌های که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبب‌ها قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
 - ج: گذراندن در سبب‌های از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن دروس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
 - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد تصحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد مرتضی چاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری اصلاح ناسد.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر ای عالی برنامه ریزی

تاریخ: ۱۳۷۳/۱۱/۲۴

شماره: ۷۲/۲۶۴۹

پیوست:

بسم الله

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری و برنامههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضروری و ادغام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۲۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختیاری به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۳۰ واحد میتواند اختیاری به رساله داشته باشد).

در این صورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظف اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضروری، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در این صورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذی ربط است.

رای جناب ره جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برآورد اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم نائینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹